

WORK SHOPS

VOOR PROFESSIONALS
WERKZAAM IN DE
FORENSISCHE PSYCHIATRIE

DOOR

DR. RUUD H.J. HORNSVELD

WORKSHOP GROEPSBEHANDELING VAN (SEKSUEEL) GEWELDDADIGE FORENSISCH PSYCHIATRISCHE PATIËNTEN

Het organiseren en uitvoeren van een groepsbehandeling verloopt in de forensische psychiatrie vaak aanzienlijk moeizamer dan in de niet-forensische geestelijke gezondheidszorg. Behandelaars worden geconfronteerd met vragen als: hoe stel ik een groep samen, hoe motiveer ik de patiënten, hoe ga ik om met patiënten die structureel grensoverschrijdend gedrag vertonen, hoe stem ik het groepsproces af met andere disciplines en hoe rapporteer ik over de bereikte resultaten? Een extra probleem voor behandelaars in de forensische psychiatrie is dat ze enerzijds een constructieve werkrelatie met de patiënten willen aangaan en anderzijds aan het eind van de behandeling over hen een oordeel moeten vellen. Dat oordeel kan op een positieve maar ook op een negatieve manier van invloed zijn op de verdere uitvoering van de door de rechter opgelegde maatregel.

Doelgroep Deze workshop is bedoeld voor professionals die een groepsbehandeling (willen gaan) geven aan (seksueel) gewelddadige forensisch psychiatrische patiënten. Behandelaars die al ervaring met groepsbehandeling, maar die hun kennis en vaardigheden willen uitbreiden zullen ook profiteren van de workshop.

Doelstelling De workshop stelt zich ten doel deelnemers te informeren over theoretische achtergrond van (seksueel) gewelddadig gedrag bij forensisch psychiatrische patiënten, over de kenmerken van deze patiënten en over cognitief-gedragstherapeutische programma's voor deze doelgroep. Tijdens het tweede deel van de workshop oefenen de deelnemers met probleemsituaties, voor een deel ingebracht door de trainers, voor een ander deel door de deelnemers.

Werkwijze De informatie over theorie, kenmerken en behandelprogramma's wordt verstrekt in de vorm van een lezing, geïllustreerd met voorbeelden uit de praktijk. Bij het oefenen van de probleemsituaties, oefenen de deelnemers de rol van een behandelaar die een rollenspel leidt.

Programma Een workshop, die 6 uur duurt, kan er als volgt uitzien:

	Plenaire bijeenkomst
10:00–10:15 uur	Kennismaking, introductie & uitreiken van documentatiemap
10:15–10:45	Theoretische achtergrond van (seksueel) gewelddadig gedrag
10:45–11:00	<i>Koffiepauze</i>
11:00–11:30	Kenmerken van (seksueel) gewelddadige forensisch psychiatrische patiënten
11:30–12:00	Behandelprogramma's voor (seksueel) gewelddadige forensisch psychiatrische patiënten
12:00–12:45	<i>Lunch</i>
	Oefenen in subgroepen bij meer dan zes deelnemers
12:45–14:15	Oefenen van veelvoorkomende probleemsituaties, ingebracht door workshoptrainers
14:15–14:30	<i>Theepauze</i>
	Bij subgroepen wisselen van workshoptrainer
14:30–16:00	Oefenen van veelvoorkomende probleemsituaties, ingebracht door deelnemers
16:00–16:15	Evaluatie van de workshop
16:15–16:30	Uitreiking van de certificaten

Accreditatie Afhankelijk van de duur, inhoud en discipline van de deelnemers wordt al dan niet accreditatie aangevraagd bij NVvP, FGzP en VGCT. In het verleden is een soortgelijke workshop door de VGCT geaccrediteerd.

Uitvoering De workshop is bedoeld voor maximaal 10 behandelaars. De workshop wordt gegeven in de betreffende instelling door Ruud Hornsveld en een co-trainer. Een vervolgworkshop is mogelijk, variërend van een week tot een half jaar later.

WORKSHOP BEGELEIDING VAN (SEKSUEEL) GEWELDDADIGE FORENSISCH PSYCHIATRISCHE PATIËNTEN IN EEN GESLOTEN SETTING

Groepsleiders op afdelingen van forensisch psychiatrische instellingen hebben een bijzonder zware functie. Niet alleen worden ze geacht een constructief leefklimaat te bevorderen voor vaak onwillige patiënten, ook de coördinatie van de begeleiding of behandeling door de verschillende disciplines behoort tot hun taak. Met name de (groeps)behandeling door psychologen heeft vaak consequenties voor groepsleiders, omdat deelnemers aan een dergelijke behandeling nieuw gedrag op de afdeling willen oefenen. Bekrachtiging van dit gedrag door de groepsleiding is dan van groot belang. In dit verband kunnen groepsleiders worden geconfronteerd met vragen als: hoe kan ik op de hoogte blijven van de vorderingen die de patiënten maken, hoe stem ik af wat er in de behandelgroep gebeurt met mijn ervaringen op de afdeling en hoe geef ik vorm aan het functioneren van mijn eigen discipline op de afdeling in relatie tot de andere disciplines? Een extra probleem voor groepsleiders in de forensische psychiatrie is dat ze enerzijds een constructieve werkrelatie met de patiënten willen aangaan en anderzijds regelmatig een oordeel over hun gedrag moeten vellen en soms een corrigerende maatregel moeten nemen.

Doelgroep Deze workshop is bedoeld voor groepsleiders die (seksueel) gewelddadige forensisch psychiatrische patiënten begeleiden op een afdeling. De workshop kan bestaan uit drie onderdelen, te weten [1] cognitief-gedrags-therapeutisch referentiekader, [2] groepsbehandeling van algemeen gewelddadige patiënten en [3] groepsbehandeling van seksueel gewelddadige patiënten.

Doelstelling De workshop stelt zich ten doel om per onderdeel deelnemers te informeren over de methodiek van de verschillende groepsbehandelingen, gevolgd door het oefenen van de deelnemers met probleemsituaties. Probleemsituaties kunnen worden ingebracht door de trainers en de deelnemers aan de workshop.

Werkwijze De informatie over de methoden en technieken wordt verstrekt in de vorm van een korte lezing, geïllustreerd met voorbeelden uit de praktijk. Bij het oefenen van de probleemsituaties, oefenen de deelnemers de rol van een groepsleider die met een patiënt een gesprek voert.

Programma Een workshop, die 6 uur duurt, kan er als volgt uitzien:

09:30–09:45 uur	Kennismaking, introductie & uitreiken van documentatiemap
09:45–10:15	Cognitieve-gedragstherapie
10:15–11:15	Oefenen met probleemsituaties
11:15–11:30	<i>Koffiepauze</i>
11:30–12:00	Behandelprogramma's voor algemeen gewelddadige forensisch psychiatrische patiënten
12:00–12:45	<i>Lunch</i>
12:45–13:45	Oefenen met probleemsituaties
13:45–14:15	Behandelprogramma's voor seksueel gewelddadige forensisch psychiatrische patiënten
14:15–14:30	<i>Theepauze</i>
14:30–15:30	Oefenen met probleemsituaties
15:30–16:00	Evaluatie van de workshop
16:00–16:15	Uitreiking van de certificaten

De inhoud van het workshopprogramma kan desgewenst worden aangepast, bijvoorbeeld door het onderdeel over seksueel gewelddadige patiënten te vervangen door een onderdeel over chronisch psychotische patiënten.

Accreditatie Afhankelijk van de duur, inhoud en discipline van de deelnemers wordt al dan niet accreditatie aangevraagd bij de betreffende beroepsvereniging.

Uitvoering De workshop is bedoeld voor maximaal 16 groepsleiders. De workshop wordt gegeven in de betreffende instelling door Ruud Hornsveld en twee co-trainers. Een vervolgworkshop is mogelijk, variërend van een week tot een half jaar later.

TRAINER

Ruud H.J. Hornsveld is sinds 1997 als klinisch psycholoog/wetenschappelijk onderzoeker werkzaam in de klinische en ambulante forensische psychiatrie. Hij is supervisor van de Vereniging voor Gedragstherapie en Cognitieve therapie (VGCT) en heeft jarenlange ervaring met de assessment en (groeps)behandeling van klinische en ambulante forensisch psychiatrische patiënten. Zijn belangstelling gaat vooral uit naar de ontwikkeling en evaluatie van behandelprogramma's voor (seksueel) gewelddadige forensisch psychiatrische patiënten.

Zie voor publicaties en voordrachten de website:

www.Agressiehanteringstherapie.nl

E-mail

r.hornsveld@tiscali.nl